

Nie jest to doręczenie w trybie art. 15 zzs⁹ ust.2 i 3 ustawy z 2 marca 2020 r.

Sygn.akt III APo 1/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 września 2021 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Dorota Elżbieta Zarzecka

Protokolant: Magdalena Zabielska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 28 września 2021 r. w B.

przeciwko obwinionej J. L. (1)

o naruszenie obowiązków członka korpusu służby cywilnej

przy udziale Rzecznika Dyscyplinarnego (...)Urzędu Wojewódzkiego w W.

na skutek odwołania Rzecznika Dyscyplinarnego (...) Urzędu Wojewódzkiego w W.

od orzeczenia Wyższej Komisji Dyscyplinarnej Służby Cywilnej w Warszawie z dnia 8 lipca 2020 r. sygn. akt D..WK. (...).36.2020.KC

oddala odwołanie.

Dorota Elżbieta Zarzecka

Sygn. akt III A Po 1/21

UZASADNIENIE

J. L. (1) - starszy inspektor wojewódzki w Wydziale Infrastruktury (...) Urzędu Wojewódzkiego w W. 29 października 2019 r. wniosła sprzeciw od udzielonej jej 18 października 2019 r. przez Dyrektora Generalnego (...) Urzędu Wojewódzkiego w W. kary upomnienia za naruszenie obowiązków członka korpusu służby cywilnej polegające na nieprzestrzeganiu zasady godnego zachowania.

Pismem z 4 listopada 2019 r. (data wpływu 5 listopada 2019 r.) Dyrektor Generalny (...) Urzędu Wojewódzkiego w W. przekazał sprzeciw J. L. (1) od kary upomnienia do Rzecznika Dyscyplinarnego (...) Urzędu Wojewódzkiego.

Pismem z 5 listopada 2019 r. Rzecznik Dyscyplinarny (...) Urzędu Wojewódzkiego, działając na podstawie przepisu art. 115 ust. 3 ustawy z 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej (Dz.U. z 2020 r. poz. 265), wszczął postępowanie wyjaśniające.

Po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego, Rzecznik Dyscyplinarny, pismem z 4 lutego 2020 r., przekazał Dyrektorowi Generalnemu (...) Urzędu Wojewódzkiego wniosek do komisji dyscyplinarnej o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego przeciwko J. L. (1).

Orzeczeniem z 8 lipca 2020 r. Komisja Dyscyplinarna (...) Urzędu Wojewódzkiego utrzymała w mocy wymierzoną J. L. (1) na piśmie karę upomnienia z 18 października 2019 r. udzieloną za naruszenie obowiązków członka korpusu służby cywilnej wynikających z art. 76 ust. 1 pkt 7 ustawy oraz § 13 pkt 1 w zw. z § 14 zarządzenia nr 70 Prezesa Rady Ministrów w sprawie wytycznych w zakresie przestrzegania zasad służby cywilnej (M.P. nr 93 poz. 953), polegające na nieprzestrzeganiu zasady godnego zachowania.

21 lipca 2020 r. J. L. (1) wniosła odwołanie od orzeczenia Komisji Dyscyplinarnej (...) Urzędu Wojewódzkiego.

Orzeczeniem z 18 listopada 2020 r. Wyższa Komisja Dyscyplinarna Służby Cywilnej uchyliła orzeczenie Komisji Dyscyplinarnej (...) Urzędu Wojewódzkiego w całości i umorzyła postępowanie dyscyplinarne w sprawie. W uzasadnieniu orzeczenia Wyższa Komisja Dyscyplinarna Służby Cywilnej wskazała, że zgodnie z § 34 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z 9 kwietnia 2009 r. w sprawie postępowania wyjaśniającego i postępowania dyscyplinarnego w służbie cywilnej, (...) rozpatruje odwołanie od orzeczenia komisji dyscyplinarnej wydanego w I instancji w granicach zarzutów podniesionych w odwołaniu. Jako organ odwoławczy, (...) zobowiązana jest jednak w pierwszej kolejności do kontroli formalnej orzeczenia wydanego w I instancji, a w szczególności do zbadania czy nie wystąpiły negatywne przesłanki dotyczące dopuszczalności prowadzenia postępowania dyscyplinarnego. Kwestię dopuszczalności prowadzenia postępowania dyscyplinarnego reguluje art. 113 ust. 2 ustawy o służbie cywilnej. Zgodnie z treścią tego przepisu postępowanie dyscyplinarne nie może być wszczęte po upływie trzech miesięcy od dnia powzięcia przez dyrektora generalnego urzędu wiadomości o naruszeniu obowiązków członka korpusu służby cywilnej ani po upływie dwóch lat od popełnienia tego czynu. Zatem kwestią mającą decydujące znaczenie dla rozpatrzenia przedmiotowego odwołania było ustalenie kiedy Dyrektor Generalny (...) powziął wiadomość o delikcie dyscyplinarnym obwinionej, gdyż od tego momentu rozpoczął bieg 3-miesięczny termin przewidziany na przeprowadzenie postępowania wyjaśniającego i skuteczne złożenie wniosku do komisji dyscyplinarnej. Z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy wynikało, że za datę powzięcia przez dyrektora generalnego wiadomości o ewentualnym delikcie dyscyplinarnym należało uznać dzień poprzedzający dzień 18 października 2019 r., w którym Dyrektor Generalny (...) podpisał pismo udzielające obwinionej upomnienia na piśmie za zarzucany jej czyn. Pismo dyrektora Wydziału Infrastruktury skierowane do Dyrektora Generalnego (...), zawierające wniosek o ukaranie obwinionej upomnieniem na piśmie zostało opatrzone datą 23 września 2019 r., jednakże nie zawierało adnotacji Dyrektora Generalnego (...), która wskazywałaby kiedy zapoznał się on z jego treścią i tym samym powziął informację o czynie zarzucanym obwinionej. W aktach sprawy znajdował się jedynie wydruk świadczący o tym, że pismo to zostało podpisane przez dyrektora wydziału w systemie (...) o godzinie 19.54 w dniu 23 września 2019 r. i zostało wydrukowane z systemu 29 października 2019 r. przez M. M.. Zdaniem Komisji Dyscyplinarnej Służby Cywilnej Rzecznik Dyscyplinarny na rozprawie przed (...) nie przedstawił żadnego dowodu, z którego wynikałoby jednoznacznie kiedy Dyrektor Generalny (...) faktycznie powziął wiadomość o czynie zarzucanym obwinionej i stwierdził, iż przyjął, że była to data widniejąca na piśmie skierowanym do Dyrektora Generalnego (...) w sprawie obwinionej. Za pewne (...) uznała, że data powzięcia przez Dyrektora Generalnego (...) wiadomości o popełnionym przez obwinioną czynie mieściła się w przedziale pomiędzy 23 września, a 18 października 2019 r., kiedy to Dyrektor Generalny (...) podpisał pismo udzielające obwinionej upomnienia na piśmie. Zatem nawet licząc 3-miesięczny termin na skuteczne złożenie wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego od dnia kiedy Dyrektor Generalny (...) podpisał pismo udzielające obwinionej upomnienia na piśmie, powinien być on złożony najpóźniej 18 stycznia 2020 roku. Zgodnie z art. 113 ust. 3 ustawy o służbie cywilnej wszelkie nieobecności w pracy obwinionej z mocy prawa przerwały bieg tego terminu. Biorąc powyższe pod uwagę oraz w związku ze znajdującą się w aktach sprawy informacją o nieobecnościach obwinionej w pracy od 10 do 20 grudnia 2019 r. oraz 23 i 24 grudnia 2019 r. (razem 13 dni) i dodatkowo informacją otrzymaną z (...) 17 listopada 2020 r., z której wynikało, że obwiniona była nieobecna w pracy również 22 i 29 października 2019 r. (na rozprawie przed (...) ustalono, że w dniach 14 listopada 2019 r., 4 grudnia 2019 r. oraz 2 i 17 stycznia 2020 r. obwiniona przebywała w delegacji) okres, w którym możliwe było skuteczne złożenie wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego powinien zostać przedłużony o 15 dni. To oznaczało, że wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego powinien wpłynąć do komisji najpóźniej 3 lutego 2020 r. Tymczasem wniosek został sporządzony 4 lutego 2020 r., czyli niezależnie od tego kiedy faktycznie wpłynął do komisji dyscyplinarnej I instancji było to po upływie terminu pozwalającego na skuteczne wszczęcie

postępowania dyscyplinarnego i merytoryczne rozpatrzenie sprawy. Zgodnie z informacją przekazaną przez Rzecznika Dyscyplinarnego na rozprawie przed (...) wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego został złożony w sekretariacie Dyrektora Generalnego (...) 6 lutego 2020 r. (...) wskazała, że Rzecznik Dyscyplinarny prezentował pogląd, że istnieją dwa tryby prowadzenia postępowań dyscyplinarnych oraz, że przepis art. 113 ust. 2 ustawy o służbie cywilnej nie ma zastosowania do postępowania prowadzonego, na podstawie przepisu art. 115 ustawy. Zdaniem Rzecznika Dyscyplinarnego termin miesięczny dotyczy jedynie postępowania wskazanego w przepisie art. 125 ustawy, czyli sytuacji, kiedy dyrektor generalny poleca wszcząć postępowanie dyscyplinarne, a nie dotyczy postępowania prowadzonego w związku ze złożonym sprzeciwem, gdyż w tym postępowaniu wyjaśnienia już zostały złożone w postępowaniu wyjaśniającym przed dyrektorem generalnym oraz w sprzeciwie. Rzecznik Dyscyplinarny twierdził, że „postępowanie prowadzone, na podstawie art. 115 jest w praktyce dłuższe od tego prowadzonego na podstawie art. 125 ustawy. Od momentu dowiedzenia się przez dyrektora generalnego o czynie do momentu wszczęcia postępowania przez rzecznika dyscyplinarnego mija zwyczajowo około miesiąca albo dłużej. Postępowanie rozpoczyna się od informacji przekazywanej dyrektorowi generalnemu, który na jej podstawie wszczyna własne postępowanie wyjaśniające, a po uznaniu, że ma do czynienia z przewinieniem mniejszej wagi wymierza karę upomnienia, od której przysługuje sprzeciw, na złożenie którego obwiniony ina 7 dni. Automatycznie zatem termin trzymiesięczny ulega skróceniu. Biorąc pod uwagę, że w trakcie postępowania wyjaśniającego obwiniony składa wyjaśnienia, a do tych wyjaśnień często uzupełnienia oraz na etapie końcowym zaznajamia się z materiałem dowodowym, po której to czynności może składać wnioski dowodowe i żądać uzupełnienia materiału dowodowego, to w praktyce dysponentem tego postępowania jest obwiniony, i tylko on decyduje o czasie jego trwania. Możliwość składania coraz to owych wniosków dowodowych i konieczność każdorazowego zaznajamiania z materiałem dowodowym powoduje, że ukończenie postępowania w terminie 3 miesięcy od momentu dowiedzenia się przez dyrektora generalnego o popełnieniu czynu jest praktycznie niemożliwe. Jeżeliby zatem stosować termin trzymiesięczny, to w sytuacji prowadzenia postępowania na skutek wniesionego sprzeciwu blokowałyby on skutecznie rzecznikowi możliwość złożenia wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego, a brak możliwości wszczęcia postępowania przed komisją skutkowałaby tym, że kara upomnienia udzielona przez dyrektora generalnego nigdy nie uprawomocniłaby się. Zatem należy uznać, że umiejętne przewlekanie postępowania wyjaśniającego przez obwinionego może prowadzić do uniknięcia kary. Z uwagi zatem na wskazane wyżej różnice, w szczególności charakter quasi odwoławczy postępowania, brak możliwości zawieszenia tego postępowania oraz inny charakter orzeczenia wydawanego przez komisję dyscyplinarną, należy uznać, że przepis art. 113 ust. 2 ustawy do postępowania prowadzonego na podstawie przepisu art. 115 ustawy, nie ma zastosowania.”

(...) nie podzieliła stanowiska Rzecznika Dyscyplinarnego, iż w postępowaniu wszczętym w wyniku złożenia sprzeciwu od kary upomnienia na piśmie nie stosuje się 3-miesięcznego terminu przedawnienia wynikającego z art. 113 ust. 2 ustawy o służbie cywilnej. W ocenie (...) stanowisko takie nie wynika z żadnego przepisu prawa, gdyż ani w przepisach ustawy o służbie cywilnej ani w przepisach rozporządzenia nie ma regulacji wyłączającej stosowanie przepisu art. 113 ustawy o służbie cywilnej w przypadku gdy postępowanie dyscyplinarne toczy się w wyniku złożenia sprzeciwu od udzielonego upomnienia na piśmie. Istnienie przepisu, na podstawie którego termin na złożenie wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego byłby wydłużony w przypadku gdy postępowanie wyjaśniające toczy się na skutek sprzeciwu obwinionego, w stosunku do sytuacji gdy rzecznik dyscyplinarny wszczął je na polecenie dyrektora generalnego urzędu, prowadziłoby do sytuacji gdy stosunkowo błahe delikty dyscyplinarne, za które wymierza się karę upomnienia na piśmie, podlegałyby ostrzejszym przepisom odnośnie przedawnienia niż poważniejsze czyny, za które, po przeprowadzeniu postępowania dyscyplinarnego, możliwe jest wymierzenie surowszej kary przewidzianej przepisami ustawy o służbie cywilnej. Jako przykład (...) podała terminy przedawnień karalności w prawie karnym, które są tym dłuższe im cięższego przestępstwa dotyczą.

Ponadto (...) podkreśliła, że skoro upomnienie na piśmie zostało udzielone 18 października 2019 r. za czyn, o którym poinformowano Dyrektora Generalnego (...) pismem z 23 września 2019 r., a obwiniona wniosła sprzeciw 29 października 2019 r., na skutek czego wszczęte zostało postępowanie wyjaśniające w sprawie, to już z zestawienia tych dat wynikało, że rzecznik dyscyplinarny dysponował wystarczającą ilością czasu aby przeprowadzić niezbędne dowody, a także przygotować i złożyć w komisji dyscyplinarnej wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego

przed upływem 3-miesięcznego terminu. (...) zwróciła też uwagę, że rzecznik dyscyplinarny prowadząc postępowanie wyjaśniające w sprawie powinien był podjąć wszelkie możliwe działania celem ustalenia kiedy dokładnie dyrektor generalny urzędu dowiedział się o zarzucanym obwinionej czynie, a następnie obliczyć kiedy upływał termin na złożenie wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego. Rzecznik dyscyplinarny powinien był również zadbać o potwierdzenie daty wpływu wniosku do właściwej komisji dyscyplinarnej, gdyż było to konieczne do stwierdzenia czy nastąpiło to w terminie określonym w przepisie art. 113 ustawy o służbie cywilnej.

Zdaniem (...), w rozpatrywanej sprawie, pomimo braku możliwości ustalenia dokładnej daty powzięcia przez Dyrektora Generalnego (...) wiadomości o popełnionym czynie, a także daty wpływu wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego do komisji dyscyplinarnej instancji, na podstawie ustalonych przedziałów czasowych, w których te fakty miały miejsce, z całą pewnością nastąpiło przekroczenie 3-miesięcznego terminu na wszczęcie postępowania dyscyplinarnego.

Reasumując, (...), biorąc pod uwagę ustalenia dotyczące dopuszczalności prowadzenia postępowania, wskazała, że nie mogła rozstrzygnąć o winie obwinionej, ponieważ zgodnie z przepisem § 25 pkt 4 rozporządzenia była zobligowana do uchylenia w całości orzeczenia komisji dyscyplinarnej I instancji i umorzenia postępowania dyscyplinarnego, z uwagi na okoliczności wykluczające, z mocy ustawy, orzekanie w sprawie. Okolicznościami takimi były uchybienia związane z obowiązkiem zachowania terminów na wszczęcie postępowania dyscyplinarnego, wynikających z przepisów ustawy o służbie cywilnej. Terminy wskazane w art. 113 ustawy o służbie cywilnej wyznaczają ramy czasowe, w których powinno się zakończyć postępowanie wyjaśniające, ponieważ wniosek rzecznika dyscyplinarnego o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego powinien być zgłoszony do komisji dyscyplinarnej z zachowaniem ww. terminów.

Rzecznik Dyscyplinarny (...) Urzędu Wojewódzkiego w W., działając na podstawie przepisu art. 127 ust. 2 ustawy z 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej (Dz.U. z 2020 r. poz. 265) złożył odwołanie od orzeczenia Wyższej Komisji Dyscyplinarnej Służby Cywilnej.

Zaskarżając orzeczenie w całości zarzucił mu naruszenie:

1. Prawa materialnego poprzez błędną wykładnię przepisów art. 113 ust. 2 w zw. z art. 115 ustawy o służbie cywilnej, polegającą na przyjęciu, że termin 3 miesięcy przewidziany na wszczęcie postępowania dyscyplinarnego wskazany w przepisie art. 113 ust. 2 ustawy o służbie cywilnej, ma zastosowanie do postępowania dyscyplinarnego, toczącego się na podstawie przepisu art. 115 ustawy o służbie cywilnej czyli w związku z udzieleniem kary upomnienia i wniesionym od tej kary sprzeciwem,
2. Przepisu art. 113 ust. 2 w zw. z art. 115 ustawy o służbie cywilnej poprzez niewłaściwe ich zastosowanie polegające na przejęciu, że norma ta ma zastosowanie w niniejszej sprawie czyli do postępowania, które toczy się w związku ze złożonym sprzeciwem od kary upomnienia udzielonej przez Dyrektora Generalnego (...),
3. Przepisów postępowania mogących mieć istotny wpływ na wynik sprawy poprzez nieustalenie istotnego dla rozstrzygnięcia faktu, jakim jest rzeczywista data dowiedzenia się przez Dyrektora Generalnego (...) o naruszeniu przez pracownika obowiązków członka a korpusu służby cywilnej, przez co niemożliwym było jednoznaczne ustalenie terminu przedawnienia na wszczęcie postępowania dyscyplinarnego, które to przedawnienie było podstawą wydania skarżonego orzeczenia,
4. Nierozpoznanie merytoryczne sprawy i nieustalenie czy pracownik jest winny naruszenia obowiązków członka korpusu służby cywilnej określonych w przepisie art. 74 ustawy o służbie cywilnej, w związku z nieprawidłowym ustaleniem, że upłynął 3-miesięczny termin na wszczęcie postępowania dyscyplinarnego,
5. Naruszenie § 36 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z 9 kwietnia 2009 r. w sprawie postępowania wyjaśniającego i postępowania dyscyplinarnego w służbie cywilnej (Dz. U. Nr 60, poz. 493) poprzez wydanie orzeczenia uchylającego orzeczenie komisji dyscyplinarnej i umarzającego postępowanie podczas gdy przepis ten przewiduje jedynie uchylenie orzeczenia komisji dyscyplinarnej, wydanego w i instancji, w całości lub w części

i wnoszę o:

1. zmianę skarżonego orzeczenia poprzez jego uchylenie i orzeczenie utrzymania kary upomnienia

w mocy

2. opcjonalnie o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

J. L. (1) nie zajęła stanowiska w sprawie.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Odwołanie jako bezzasadne podlegało oddaleniu.

Fakt zaistnienia przedawnienia wszczęcia postępowania dyscyplinarnego skutkuje niemożnością ukarania osoby obwinionej za naruszenie obowiązków członka korpusu służby cywilnej. W sytuacji zaistnienia przedawnienia wszczęcia postępowania dyscyplinarnego nie dochodzi do merytorycznego rozpoznania zarzutów obciążających osobę obwinioną. A zatem uznanie, że doszło do przekroczenia terminu uprawniającego do wszczęcia postępowania dyscyplinarnego uprawniało Wyższą Komisję Dyscyplinarną Służby Cywilnej do uchylenia orzeczenia Komisji Dyscyplinarnej (...) Urzędu Wojewódzkiego w W., odmowy merytorycznego rozpoznania sprawy czyli poczynienia ustaleń czy pracownica J. L. (1) była winna naruszenia obowiązków członka korpusu służby cywilnej, określonych w przepisie art. 74 ustawy o służbie cywilnej i umorzenia postępowania w sprawie (skoro postępowanie stało się bezprzedmiotowe).

Postępowanie dyscyplinarne członka korpusu służby cywilnej zostało uregulowane w Rozdziale 9 ustawy z 21 listopada 2020 r. o służbie cywilnej.

Zgodnie z art. 113 ust. 2 ustawy postępowanie dyscyplinarne nie może być wszczęte po upływie trzech miesięcy od dnia powzięcia przez dyrektora generalnego urzędu wiadomości o naruszeniu obowiązków członka korpusu służby cywilnej ani po upływie dwóch lat od popełnienia tego czynu. W myśl art. 113 ust. 3 ustawy jeżeli członek korpusu służby cywilnej nie ma możliwości złożenia wyjaśnień, bieg trzymiesięcznego terminu przedawnienia nie rozpoczyna się, a rozpoczęty ulega zawieszeniu do dnia jego stawienia się do pracy.

Bezspornie 18 października 2019 r. Dyrektor Generalny (...) Urzędu Wojewódzkiego podpisał pismo udzielające obwinionej J. L. (2) upomnienia na piśmie. A zatem najpóźniej w tej dacie powziął wiadomość o naruszeniu przez J. L. (1) obowiązków członka korpusu służby cywilnej. Licząc 3-miesięczny termin na wszczęcie postępowania dyscyplinarnego od dnia kiedy Dyrektor Generalny (...) Urzędu Wojewódzkiego podpisał pismo udzielające obwinionej upomnienia na piśmie, należy stwierdzić, że wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego powinien być złożony najpóźniej w dniu 18 stycznia 2020 roku. Biorąc ponadto pod uwagę nieobecności obwinionej w pracy przypadające: 22, 29 października 2019 r., 14 listopada 2019 r., 4 grudnia 2019 r., od 10 do 20 grudnia 2019 r., 23, 24 grudnia 2019 r., 2 i 17 stycznia 2020 r., okres, w którym możliwe było skuteczne złożenie wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego powinien zostać przedłużony o 15 dni. Oznacza to, że wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego powinien wpłynąć do komisji najpóźniej 3 lutego 2020 r. Natomiast został sporządzony 4 lutego 2020 r. a zgodnie z informacją przekazaną przez Rzecznika Dyscyplinarnego na rozprawie przed Wyższą Komisją Dyscyplinarną Służby Cywilnej został złożony w sekretariacie Dyrektora Generalnego (...) Urzędu Wojewódzkiego w W. 6 lutego 2020 r.

Zatem wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego został złożony po upływie trzech miesięcy od dnia powzięcia przez Dyrektora Generalnego (...) w W. wiadomości o naruszeniu obowiązków członka korpusu służby cywilnej – J. L. (2). Uchybienie temu terminowi nie pozwoliło na skuteczne wszczęcie postępowania dyscyplinarnego i merytoryczne rozpoznanie sprawy.

Odnosnie do zawartego w apelacji zarzutu naruszenia przez Wyższą Komisję Dyscyplinarną Służby Cywilnej przepisów art. 113 ust. 2 w związku z art. 115 ustawy o służbie cywilnej przypomnieć należy, że:

Art. 9 ust. 1 ustawy stanowi, że w sprawach dotyczących stosunku pracy w służbie cywilnej, nieuregulowanych w ustawie, stosuje się przepisy Kodeksu pracy i inne przepisy prawa pracy.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, kwestia przedawnienia wszczęcia postępowania dyscyplinarnego wobec członka korpusu służby cywilnej została całościowo i wyczerpująco uregulowana w ustawie o służbie cywilnej. Stąd nie ma podstaw do sięgania w tym zakresie do przepisów Kodeksu pracy.

Art. 115 ustawy o służbie cywilnej stanowi:

1. Za mniejszej wagi naruszenie obowiązków członka korpusu służby cywilnej dyrektor generalny urzędu może ukarać członka korpusu służby cywilnej upomnieniem na piśmie. Ukaranie może być poprzedzone postępowaniem mającym na celu wyjaśnienie okoliczności sprawy.
2. Członek korpusu służby cywilnej może w ciągu siedmiu dni od wymierzenia mu kary upomnienia wnieść sprzeciw do dyrektora generalnego urzędu.
3. W razie wniesienia sprzeciwu, o którym mowa w ust. 2, dyrektor generalny urzędu niezwłocznie przekazuje sprawę rzecznikowi dyscyplinarnemu. Przekazanie sprawy rzecznikowi wszczyna postępowanie wyjaśniające.

Natomiast art. 125 ustawy przewiduje, że:

1. Rzecznik dyscyplinarny wszczyna postępowanie wyjaśniające na polecenie osób, o których mowa w art. 124 ust. 1-3, i informuje je o dokonanych ustaleniach. O wszczęciu postępowania rzecznik zawiadamia osobę, której ono dotyczy.
2. Rzecznik dyscyplinarny postanawia o przekazaniu komisji dyscyplinarnej wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego albo, za zgodą osób, o których mowa w art. 124 ust. 1-3, o umorzeniu postępowania wyjaśniającego.
3. Do wykonywania zadań przez rzecznika dyscyplinarnego i jego zastępcę stosuje się przepisy art. 119.

Zdaniem skarżącego, zestawiając te dwa przepisy można przyjąć, że tryb wskazany w przepisie art. 125 ustawy, nosi znamiona postępowania dyscyplinarnego, natomiast procedura uregulowana w przepisie art. 115 jest odzwierciedleniem postępowania przewidzianego w Kodeksie pracy oraz, że przepis art. 113 ust. 2 ustawy nie ma zastosowania do postępowania prowadzonego na podstawie przepisu art. 115 ustawy.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, trzymiesięczny termin przedawnienia wszczęcia postępowania dyscyplinarnego określony w przepisie art. 113 ust. 2 ustawy znajduje zastosowanie do wszystkich rodzajów odpowiedzialności dyscyplinarnej członka korpusu służby cywilnej przewidzianych w Rozdziale 9. Jest to jedyny, generalny przepis, dotyczący zakresu odpowiedzialności dyscyplinarnej. Nie ma żadnego innego przepisu określającego odmienny, dłuższy (bądź krótszy) termin przedawnienia w przypadku procedury określonej w art. 115 ustawy, ani też przepisu wyłączającego stosowanie przedawnienia z art. 113 ust. 2 ustawy.

Przepis art. 115 ustawy uprawniający dyrektora generalnego urzędu do udzielenia członkowi korpusu służby cywilnej upomnienia na piśmie dotyczy naruszeń obowiązków członka korpusu służby cywilnej mniejszej wagi, natomiast procedury w sprawie naruszeń wszelkich innych obowiązków zawiera przepis art. 125 ustawy. Podkreślenia wymaga, że upomnienie na piśmie udzielone na podstawie art. 115 ustawy ma charakter fakultatywny. Zatem w związku z naruszeniem mniejszej wagi może być również wszczęta procedura określona w przepisie art. 125 a nie koniecznie w art. 115 ustawy. Co nie oznacza, że do naruszeń mniejszej wagi, w sytuacji niezastosowania procedury z art. 115 ustawy

a przewidzianej w art. 125 ustawy, należałoby zastosować dłuższy termin przedawnienia wszczęcia postępowania dyscyplinarnego.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, termin przedawnienia wszczęcia postępowania dyscyplinarnego od dnia powzięcia przez dyrektora generalnego urzędu wiadomości o naruszeniu obowiązków członka korpusu służby cywilnej jest taki sam dla wszystkich naruszeń obowiązków członka korpusu służby cywilnej. Skoro trzymiesięczny termin przedawnienia dotyczy naruszeń poważniejszych, to tym bardziej dotyczy naruszeń mniejszej wagi. Trzymiesięczny termin jest terminem, który wyznacza maksymalną granicę możliwości wszczęcia postępowania dyscyplinarnego wobec członka korpusu służby cywilnej.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, bezzasadny jest również zawarty w apelacji zarzut naruszenia przez Wyższą Komisję Dyscyplinarną Służby Cywilnej przepisu § 36 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z 9 kwietnia 2009 r. w sprawie postępowania wyjaśniającego i postępowania dyscyplinarnego w służbie cywilnej (Dz. U. Nr 60, poz. 493) poprzez wydanie orzeczenia przez Wyższą Komisję Dyscyplinarną Służby Cywilnej uchylającego orzeczenie komisji dyscyplinarnej i umarzającego postępowanie, podczas gdy przepis ten przewiduje jedynie uchylenie orzeczenia komisji dyscyplinarnej, wydanego w I instancji, w całości lub w części.

§ 36 ust. 1 rozporządzenia stanowi, że po przeprowadzeniu rozprawy Wyższa Komisja Dyscyplinarna Służby Cywilnej orzeka o: 1) utrzymaniu w mocy orzeczenia komisji dyscyplinarnej, wydanego w I instancji; 2) zmianie orzeczenia komisji dyscyplinarnej, wydanego w I instancji, w całości lub w części albo 3) uchyleniu orzeczenia komisji dyscyplinarnej, wydanego w I instancji, w całości lub w części. Ust. 2 stanowi, że jeżeli materiał dowodowy zgromadzony przez komisję dyscyplinarną orzekającą w I instancji nie pozwala na wydanie jednego z orzeczeń, o których mowa w ust. 1, Wyższa Komisja Dyscyplinarna Służby Cywilnej orzeka o uchyleniu orzeczenia komisji dyscyplinarnej wydanego w I instancji i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania. Według § 25 rozporządzenia komisja dyscyplinarna umarza postępowanie dyscyplinarne, jeżeli: 1) ustał stosunek pracy obwinionego; 2) nastąpiło przedawnienie karalności; 3) w sprawie o ten sam czyn zostało wydane prawomocne postanowienie lub orzeczenie komisji dyscyplinarnej albo w tej samej sprawie i przeciwko temu samemu obwinionemu toczy się przed komisją dyscyplinarną wcześniej wszczęte postępowanie; 4) zachodzą okoliczności wykluczające, z mocy ustawy, orzekanie w sprawie.

Wprawdzie dyspozycja § 36 rozporządzenia nie stanowi wprost o możliwości umorzenia postępowania przy uchyleniu orzeczenia komisji dyscyplinarnej przez (...). Niemniej jednak umknęło skarżącemu, że w świetle § 25 rozporządzenia pkt 4 w sytuacji zaistnienia okoliczności wykluczających z mocy ustawy orzekanie postępowanie dyscyplinarne umarza się.

Powiązanie ze sobą norm zawartych w obu przepisach § 25 i § 36 w sytuacji występowania orzeczenia komisji dyscyplinarnej, wydanego w I instancji utrzymującego w mocy karę upomnienia, pomimo przedawnienia wszczęcia postępowania dyscyplinarnego (wykluczającego orzekanie w sprawie), pozwala na uchylenie tego orzeczenia i umorzenie postępowania dyscyplinarnego przez Wyższą Komisję Dyscyplinarną Służby Cywilnej.

Na koniec, podsumowując, należy stwierdzić, że zasady prowadzenia postępowania dyscyplinarnego, w tym terminy przedawnienia zarówno te dotyczące wszczęcia postępowania dyscyplinarnego, jak i te dotyczące karalności dyscyplinarnej dla wszystkich członków korpusu służby cywilnej są takie same. Skuteczne wymierzenie kary dyscyplinarnej zależy, zatem do tego czy właściwe organy pracodawcy zmieszczą się w wyznaczonych przepisami granicach czasowych. Do dyrektora generalnego należy ocena, czy dany czyn członka korpusu służby cywilnej lub jego zaniechanie mieści się w kategoriach naruszenia obowiązków członków korpusu służby cywilnej. Ocena ta jest następnie weryfikowana przez komisję dyscyplinarną. Dyrektor generalny z przeprowadzaniem takiej oceny musi zmieścić się w ustalonych ramach czasowych. Możliwość wszczęcia postępowania dyscyplinarnego, do czego dochodzi poprzez zlecenia rzecznikowi dyscyplinarnemu przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego, również jest ograniczona w czasie. Postępowanie dyscyplinarne nie może być bowiem wszczęte po upływie trzech miesięcy od dnia powzięcia przez dyrektora generalnego urzędu wiadomości o naruszeniu obowiązków członka korpusu służby

cywilnej ani po upływie dwóch lat od popełnienia tego czynu (art. 113 ust.2 ustawy). W wypadku przekroczenia trzymiesięcznego terminu, nie ma już możliwości rozpoczęcia procedury dyscyplinarnej. WSA w Warszawie w uzasadnieniu wyroku z 2 lipca 2012 r. sygn. akt V SA/Wa 514/12 wskazał, że przepisy o przedawnieniu mają charakter stabilizujący stosunki prawne i gwarantują ich pewność. Dopuszczenie, bowiem możliwości realizowania roszczeń bez jakiegokolwiek ograniczenia w czasie prowadziłyby do sytuacji, w której strony pozostawałyby przez dziesiątki lat w niepewności, co do swojej sytuacji prawnej (por. też wyrok Sądu Najwyższego z 12 lutego 1991 r., sygn. akt III CRN 500/90, OSNCP 1992 nr 7-8, poz. 137).

Przepisy dotyczące przedawnienia mają też charakter dyscyplinujący organy pracodawcy. Potencjalne zagrożenie skutkami przedawnienia ma na celu ich mobilizację, by podjęły i zakończyły postępowanie w wyznaczonych granicach czasowych.

Z tych względów odwołanie jako bezzasadne, na podstawie art. 127 ust. 3 ustawy o służbie cywilnej w związku z art. 385 k.p.c., zostało oddalone.